

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XII. Jus commune antiquum in edicto Caroli VI. intelligendum de jure
Decreti & Decretalium. Idem dicendum de Pragmatica Sanctione B.
Ludovici.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

MCDXXXVIII. amplexa est decreta illius Concilij, & in primis hæc duo quæ Reservationes & Gratiæ expectativæ abolerent, libertatēque electionum & collationum reducunt. Quod Princeps edicto confirmavit, quod vulgò dicitur *Pragmatica Sanctio*; usitato Codicis vocabulo, ubi rescripta Imperatorum ad componendas provincias misisa dicuntur *Pragmatica forma* aut *sanctio* ejusque executionem commisit Curia Parlamenti.

IX. At Ecclesia Gallicana his decretis modum adhibuit in duobus capitibus. Primum enim decernit ut consecrandus ad suum superiorem immediatum remittatur à Summo Pontifice *pro munere consecrationis*, ut eum consecret *ipsius Pape auctoritate*, nisi si confirmatus sit in comitatu Curia Papalis, & illic consecrari aut benedici cupiat. Nam in eo casu volunt ut personæ consecratae, seu benedictæ, remittantur ad suum superiorem immediatum, ut obedientiæ juramentum ei præstent. Quoniam verò Ecclesia Gallicana leges dare non poterat Summo Pontifici, pœnas illi intentant qui cum Romæ consecratus non fuerit, consecrari se vigore commissionis apostolicæ cupierit ab alio quàm à suo superiore immediato: cui sic conanti multa quadringentorum scutorum dicta est, cujus media pars Ordinario cederet, reliquum verò fabricæ Ecclesiæ. Tum illud quoque modificatum & inflexum, quod à Concilio decretum fuerat; nempe, quod Concilium hortaretur Reges & Principes ne libertatem electionum turbarent precibus aut minis, electoribus sub pœna excommunicationis inhibendo ne harum precum aut minarum rationem habeant. Ecclesia itaque Gallicana existimat licere Regi ac Principibus preces adhibere, modò vis absit, in gratiam eorum quorum virtutes & merita in Remp. ornari cupient.

X. Pragmatica Sanctio aliquot per annos obtinuit, invita licet ac contradicente Romana Curia: quæ sub Pio II. tam frequentes preces adhibuit apud Ludovicum XI. ut animum ejus eò flexerint ut diploma daret quo Pragmatica illa aboleretur. Intercessit tamen Curia Parlamenti Parisiensis: cujus oratio ad Principem (id vulgò nostrates vocant *Remonstrances*) ejus ponderis fuit anno MCCCCXI. ut Pragmaticæ usus fuerit revocatus, & in consuetudinem abierit, transmissis prorsus declarationibus Sixti IV. & deinceps Iulij II. in Concilio Lateranensi, ubi abrogata est hæc Sanctio. Verùm cum Gallia contra niteretur, Rex Franciscus I. & Leo X. inivere *Concordata*;

quæ Pragmaticam quidem abolerent, sed leges tamen ad sananda hæc mala præscribunt quæ prorsus similes sunt iis quæ in Pragmatica Sanctione continebantur; si electiones excipias, quæ mutantur in nominationem regiam quoad Beneficia quibus per electionem provideri solebat. At clerus, qui se jure electionis privatum esse agere ferebat, viriliter intercessit publicationi hujus Concordati, & ad futurum Concilium generale provocavit. quod ejus consilium approbavit Curia Parlamenti, quæ tam subitam mutationem, quæ magni momenti erat, concoquere statim non poterat.

XI. Ego verò contendo Concordata majorem utilitatem regno attulisse quàm Pragmatica sanctio adferret. Illa quidem conservabat antiquos Canones & Regum edicta pro restituendo jure electionum adversus reservationes Summorum Pontificum; sed supremam auctoritatem pro confirmatione electionum non restituebat synodis provinciarum, aut Metropolitanis. Contrà, contententium arbitrio relinquebat libertatem eundi Romam, ut illic proponerent nullitates & vitia electionum; & Summo Pontifici concedebat jus providendi Beneficiis quorum causa lis erat instituta, si persona electa reperiretur incapax. id quod sæpe eveniebat. Præterea, Metropolitanos compellebat ad recipiendam à Papa confirmationem vel Pallium; sine quo nullam functionem metropolitancarum partem attingere poterant, ex jure tunc recepto. Ecclesia ergo Gallicana miserè lacerabatur ob consecrationes, nisi Summus Pontifex his statutis consentiret, auctoritatēque adderet electionibus. Sanè quamplures Archiepiscopi recusabant consecrari Episcopos absque illa cautione, ut patet ex edicto anni millefimi quadringentesimi decimi octavi.

XII. Carolus VI. prima fronte videtur robustius aliquid & excelsius cogitasse quàm Concilium Basileense, cum edicto suo restituerit Ecclesias regni sui in franchisiis & libertates suas secundum antiqua jura communia Conciliâque generalia. Affirmare tamen licet in edicto illo jus commune antiquum non aliud intelligi quàm jus quod in Decreto Gratiani & in Decretalibus continetur; ut opponatur videlicet novo, quod recenter introductum erat in gratiam reservationum. Quinetiam Conciliorum generalium auctoritas in edicto illo proponitur. Quod intelligendum est ex sententia doctorum hominum illius ævi. Hi enim Conciliorum generalium nomine comprehendebant ea quæ anno præterito recensita erant à Concilio Constantiensi in formula pro-

fessionis fidei quæ Summo Pontifici eligendo præscribatur, Octo nimirum Oecumenica, & Concilia generalia Lateranense, Lugdunense, & Viennense. Vnde sequitur, hoc edictum, cum fortius ac vehementius invehatur adversus injustum jus Reservationum & Gratiarum expectatarum, ut necessitatem electionum & collationum probat, sic eò recidere ut necessariam esse agnoscat Romani Pontificis auctoritatem pro confirmatione Metropolitanorum. Eadem quoque fuit mens B. Ludovici, quum anno MCCCLXVIII. in Pragmatica Constitutione sua juberet ut electiones ad prælaturas & collationes Beneficiorum fierent secundum dispositionem, ordinationem, & determinationem juris communis, sacrorum Ecclesie Dei canonum, atque institutorum antiquorum sanctorum patrum. Difficillimum quippe erat ut Summo Pontifici jus adimeretur judicandi lites in electionibus obortas; nec facile erat præterea eum privare jure confirmandi Metropolitanos, sive per concessionem Pallij, aut alio modo, quandoquidem Concilium CP. octavum Oecumenicum, quod in Occidente receptum erat, jus illud patriarchicum confirmaverat.

XIII. Vnde constat Pragmaticam Sanctionem, quæ pravam Reservatum consuetudinem tollebat invitis iis quorum intererat, Gallos tamen in pari confusione reliquisse quoad statum hierarchicum Ecclesie; eò quod Summi Pontifices recusarent confirmationem electionum Metropolitanorum, & in aliis præterea articulis acquiescere nollent. Quo fiebat ut eum in speciem bono reformationis frueremur, schismatis malo laborarem, licet nulla nostra culpa esset. Animorum concordiam revocavere Concordata, quæ Reservatum abusum prorsus sustulerunt. Electiones sanè Capitulorum, ambitu fiebant; eisque persæpe vim inferebant Regum preces à Pragmatica Sanctione approbata; adeo ut Gulielmus Benedicti, celeberrimus illa ætate Jurisconsultus, affirmet preces illas habuisse & habere debuisse vim imperij apud Canonicos electores. Concordata igitur abolent electiones; & in earum locum substituunt jus nominationis, quod Regi tribuunt; exemplo petito à Regibus primæ stirpis, qui jure illo utebantur cum consensu cleri. quod jus viam præcludit ambitioni & simoniæ quæ exercebatur ad emenda suffragia Canonicorum. Attamen nominationis jus sic conceditur Principi, ut ad Summum Pontificem pertineat confirmatio electionum, qua poteratur absque ulla controversia ante Pragmaticam Sanctionem editam. Verùm in-

commodum hoc compensatur ingenti modo, cum hoc pacto finis impositus sit libris quas in Romana Curia contestari receptum erat sumptibus immensis, ut electionum nullitas discuteretur. Quo fiebat ut partes contententes ad inopiam redigerentur, regno incommoda importarentur, & Ecclesie ob id diu vacarent.

CAPVT X.

Synopsis.

I. Inquirendum in origines Annatarum.

II. Earum origo, avaritia. In Concilio Chalcedonensi vetitum ne Episcopi aut Clerici pretio ordinarerentur. Ordinatio ea tempestate comprehendebat impositionem manuum & Beneficij provisionem. Inventum dein ut pecunia daretur post ordinationem. Cui francis resistit Gennadius Episcopus CP. qui hanc ait esse mentem Concilij Chalcedonensis ut nec ante nec post ordinationem pecunia detur.

III. Avo Iustiniani dabatur ab Episcopis quædam pecunia summa pro inthronizatione. Ea videtur dedisse originem taxationibus Cancellarie. Dabatur autem Archiepiscopo & Archidiacono ordinatoris.

IV. Quibusnam personis pecunia isthac distribui debeat. Rejctæ Gothofredi conjectura. Explicatur cui usui esset illa pecunia, ex ipsi Novella CXXIII. verbis. Enthronisticorum & Annatarum discrimen.

V. In iis prescribendis emicat Principis auctoritas. Inquiritur consilium Iustiniani, cum hanc Novellam conderet. Laudata & approbata à Gregorio magno.

VI. Episcopi aliquam pecuniam summam accipiunt ab Episcopis à se consecratis. Quod deinceps fieri prohibet eadem Novella. Permittit ut Clerici ordinati, & in Ecclesia inthronati, ministris ordinationis solvant salaria consuetæ, modo ea non excedant reditus unius anni. Ea salaria vocantur emphanistica vel insinuativa. Novella LV. explicatur.

VII. Isaacius Comnenus Imperator prescribit jura quæ Episcopis competunt propter ordinationem Clericorum.

VIII. Gregorius magnus in Synodo Romana decernit ne quid unquam de ordinationibus accipiatur.

IX. Curat autem ut decretum illud per omnes provincias observetur. Ordinationes quæ pretio constant, heresim simoniacam vocat.

X. In Oriente dein vetitum ne Episcopus ordinator jura enthronistica verteret in suos usus.

XI. Zacharias Papa censet veram simoniam committi si quis pecuniam accipiat ratione Pallij.

XII. Concilium Parisiense sub Ludovico Pio simonia crimen in Ecclesia Romana amputari postulat.

XIII. Nondum desierat astate Ivonis Carnotensis.

XIV. Durandus Mimatensis graviter invehitur in morem recipiendi pecunias pro ordinatione Episcoporum, idque simoniacam heresim vocat.

XV. Eas solutiones immoderatas olim fuisse patet ex Hovedeno. Reditus ut plurimum annuus ei rei destinabatur. Laudata auctoritas Ostrivsi.

Taliter Preter
missi, sed quibus
concedat non
posse. Auctoritas
est quæ est per
solum imperator
de gno, regibus
qui habere poterat.

Tit. lib. 4. c. 19.
4. 1.